

denne Sag, vil jeg stille mig rede til at forhandle om Forslaget. De Spørgsmaal, der rejse sig med Hensyn til det foreliggende Forslag, ere navnlig disse tre: Om Kommunerne fremdeles trænge til Understøttelse af Staten — om Staten er i Stand til at udrede en saadan Understøttelse — og endelig: Efter hvilke Regler en saadan Understøttelse skulde fordeles.

Det første af disse Spørgsmaal skal jeg behandle meget kort. Som det vil erindres, havde jeg i forrige Rigsdagssamling Lejlighed til at udtale mig om mit Syn paa Kommunernes Stilling, og jeg tror ikke, at der, siden vi behandlede Spørgsmaalet forrige Aar, er flet noget som helst, til hvilket man kunde henvise til Begrundelse af den Opfattelse, at Trykket paa Kommunerne i Mellemtiden er blevet mindre. Hvad det næste Spørgsmaal angaar, om Staten er i Stand til at udrede en saadan Understøttelse, saa skal jeg foreløbig henlede Opmærksomheden paa den store Forskel, der fremkommer, naar man i Stedet for en ekstraordinær, for et enkelt Aar gældende, Understøttelse vil gaa over til en Understøttelse, der er permanent vedvarende for de kommende Aar. Loven af 8de Maj d. A. gav Kommunerne 400,000 Kr. til Alderdomsunderstøttelse og var for saa vidt et Supplement til Loven om Alderdomsunderstøttelse. Disse 400,000 Kr. gør man rettest i at holde udenfor Betragtning; det, der egentlig tilflød Kommunerne ved Loven af 8de Maj, var et Tilskud af 800,000 Kr., 600,000 til Amtskommunerne og 200,000 til Købstadkommunerne. Det Forslag, der nu er fremsat for det høje Ting, vil i sine Resultater give en Understøttelse, der af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne er kalkuleret til $1\frac{1}{2}$ Mill. Jeg tror, man saaledes maa sige, at Forslaget væsentlig afviger fra, hvad der forelaa forrige Aar, idet Understøttelsen paa det nærmeste er dobbelt saa stor som den, hvorom der handles i Fjor. Men spørges der nu, om Staten har Midler til at udrede en Understøttelse til Kommunerne af halvanden Million og binde sig i saa Henseende for de kommende Aar, saa vil jeg ikke være i Stand til at kunne give noget Svar paa dette Spørgsmaal. Det vil jo bero paa, hvorledes den finansielle Situation vil udvikle sig, og jeg tror ikke, det er tilstrækkelig, naar det ærede Medlem, der førte Ordet for Forslaget, henviste til, at det Budget, der er fremlagt for det kommende Finansaar, resulterer med et Overskud af halvanden Million. Jeg skal flet ikke komme ind paa, at man her henviser til et Budget. Alt,

hvad der kan siges derom, blev sagt og blev sagt med tilstrækkelig Eftertryk forrige Aar. Men jeg skal kun sige dette, at naar man vil paatage sig en vedvarende Byrde paa halvanden Million for de kommende Aar, synes jeg ikke, det kan begrundes ved at henvise til, at man for indeværende Aar muligvis vil komme til et Overskud paa halvanden Million. Man maa gaa noget dybere i Tingene, og det er altsaa det, der vil blive Genstand for Overvejelse.

Vil man nu gaa til en blivende Understøttelse af Statskassen for Kommunerne, opstaar Spørgsmaalet om, hvorledes denne Understøttelse skal fordeles mellem Kommunerne, og der vælger altsaa Forslaget navnlig Udgifterne til Bejvæsenet. Det ærede Medlem sagde, at denne Byrde, der var lagt paa Amtskommunerne til Bejvæsenet, var en uretfærdig Byrde. Det nytter jo ikke meget at tale om de Uretfærdigheder, der bleve begaaede for saa lang Tid siden, men jeg tror heller ikke, at Opfattelsen er rigtig. Man gik i 1867 til at lægge Bejbyrden over paa Amtskommunerne, fordi der den Gang var opstaet Spørgsmaal om i større Omfang at anlægge Jærnbaner, og at Staten skulde støtte Banerne. Denne Omstændighed, at Jærnbanenettet udvidedes i betydeligt Omfang, tvang efterhaanden Vejene ned til at faa mindre Betydning, det tvang dem ned fra at være store Samfundsfærdighedsveje til at blive Veje, der havde Interesse for de store Kommuner, og derfor var det ganske naturligt, at man i 1867 endte med at lægge Bejvæsenet over til Amtene med Ret til at tage Bestemmelse om Vejene, men ogsaa med Forpligtelse til at bære Bejudgifterne, samtidig med, at Staten i større Omfang gik til at bidrage til Jærnbanenettets Udvidelse. Men lad det nu være, som det være vil, jeg tror ikke, man skal komme nærmere ind derpaa, vil man give Amtskommunerne og Købstadskommunerne en Støtte fra Statens Side, saa gælder det jo om at finde et Grundlag for Fordelingen af denne Støtte, og saa kan, det erkender jeg, Spørgsmaalet om at fordele Understøttelsen efter Bejbyrden meget godt stilles under Debat, ja, jeg tror endogsaa, at det er en af de amtsskommunale Byrder, som der nærmest er Anledning til at tage Hensyn til. Imidlertid har jeg dog adskillige Betænkneligheder ved Forslaget, saaledes som det foreligger, og jeg skal tilslutte mig at fremsætte dem til nærmere Overvejelse. Det første, der er at bemærke i saa Henseende, er, at Understøttelsen til de enkelte Amtskommuner vil falde meget ulige. Efter Gennemsnittet af Bejudgifterne i 1888 —89 og 1891—92 medførte Bejbyrden en